ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 12ης Δεκεμβρίου 1996 *

Στην υπόθεση C-298/95,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον Götz zur Hausen, νομικό σύμβουλο, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg, Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, εκπροσωπουμένης από τους Ernst Röder, Ministerialrat στο Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, και Bernd Kloke, Oberregierungsrat στο ίδιο υπουργείο, D-53107 Βόννη,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, παραλείποντας να θεσπίσει εντός της ταχθείσας προθεσμίας όλα τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθεί προς τα άρθρα 3 και 5 της οδηγίας 78/659/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 1978, περί της ποιότητας των γλυκών υδάτων που έχουν ανάγκη προστασίας ή βελτιώσεως για τη διατήρηση της ζωής των ιχθύων (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 172), και προς τα άρθρα 3 και 5 της οδηγίας 79/923/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Οκτωβρίου 1979, περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων για οστρακοειδή (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 230), παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη ΕΚ,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. C. Moitinho de Almeida (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, L. Sevón, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet και P. Jann, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: F. G. Jacobs
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 17ης Οκτωβρίου 1996,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 15 Σεπτεμβρίου 1995, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΚ, προσφυγή με αίτημα να αναγνωριστεί ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, παραλείποντας να θεσπίσει εντός της ταχθείσας προσθεμίας όλα τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθεί προς τα άρθρα 3 και 5 της οδηγίας 78/659/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 1978, περί της ποιότητας των γλυκών υδάτων που έχουν ανάγκη προστασίας ή βελτιώσεως για τη διατήρηση της ζωής των ιχθύων (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 172), και προς τα άρθρα 3 και 5 της οδηγίας 79/923/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Οκτωβρίου 1979, περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων για οστρακοειδή (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 230), παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη ΕΚ.

2 Η οδηγία 78/659 σκοπεί στην προστασία ή βελτίωση της ποιότητας των ρεόντων ή λιμναζόντων γλυκών υδάτων στα οποία ζουν ή μπορούν να ζήσουν, εάν μειωθεί ή εξαλειφθεί η ρύπανση, ιχθύες που ανήκουν σε ορισμένα είδη.

3 Σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 1, η οδηγία 78/659 εφαρμόζεται επί των υδάτων τα οποία υποδεικνύονται από τα κράτη μέλη ως χρήζοντα της προστασίας ή της βελτιώσεως αυτής. Το άρθρο 4, παράγραφος 1, ορίζει ότι τα κράτη μέλη προβαίνουν σε αρχικό καθορισμό των υδάτων σαλμονιδών και των υδάτων κυπρινιδών εντός προθεσμίας δύο ετών από της κοινοποιήσεως της οδηγίας 78/659. Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 3, τα κράτη μέλη καθορίζουν, για ορισμένα ύδατα, τιμές για τις φυσικοχημικές παραμέτρους του παραρτήματος I, οι οποίες δεν είναι λιγότερο αυστηρές από αυτές που περιλαμβάνονται στη στήλη I («επιτακτικές») του εν λόγω παραρτήματος και καταβάλλεται προσπάθεια ώστε να τηρούνται οι τιμές που περιλαμβάνονται στη στήλη G («κατευθυντήριες») του ιδίου αυτού παραρτήματος. Στα κράτη μέλη εναπόκειται επίσης, δυνάμει του άρθρου 5, να καταρτίσουν προγράμματα με σκοπό να μειώσουν τη ρύπανση και να εξασφαλίσουν ότι τα καθορισθέντα ύδατα είναι σύμφωνα με τις τιμές που ορίζονται από τα κράτη μέλη για τις παραμέτρους, εντός προθεσμίας πέντε ετών από του καθορισμού τους. Τέλος, η οδηγία 78/659 διευκρινίζει, με τα άρθρα 6 και 7, τη συχνότητα των δειγματοληψιών, τον τόπο διεξαγωγής τους και τις μεθόδους αναλύσεως που επιτρέπουν να εκτιμάται αν τα καθορισθέντα ύδατα είναι σύμφωνα με τις εν λόγω παραμέτρους.

4 Σύμφωνα με το άρθρο 17 της οδηγίας 78/659, τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για τη συμμόρφωσή τους προς την οδηγία εντός προθεσμίας δύο ετών από της κοινοποιήσεώς της και ενημερώνουν περί αυτού αμέσως την Επιτροπή. Επειδή η οδηγία 78/659 κοινοποιήθηκε στις 20 Ιουλίου 1978, η εν λόγω προθεσμία έληξε στις 20 Ιουλίου 1980.

5 Η οδηγία 79/923 σκοπεί, σύμφωνα με το άρθρο 1, στην προστασία και βελτίωση της ποιότητας των παράκτιων και υφάλμυρων υδάτων για να είναι δυνατή η ζωή και η ανάπτυξη των οστρακοειδών και συμβάλλει κατ' αυτόν τον τρόπο στην καλή ποιότητα των προϊόντων οστρακοειδών τα οποία καταναλώνονται άμεσα από τον άνθρωπο.

6 Με τα άρθρα 3 έως 5 της οδηγίας 79/923 γίνεται η μεταφορά, mutatis mutandis, των διατάξεων των άρθρων 3 έως 5 της οδηγίας 78/659 που περιγράφονται ανωτέρω — όσον αφορά την εφαρμογή τους στα ύδατα για οστρακοειδή — εκτός του άρθρου 3, παράγραφος 3, σχετικά με τις απορρίψεις ουσιών που αποβάλλονται στο υδάτινο περιβάλλον, και του άρθρου 5 κατά το ότι παρέχεται στα κράτη μέλη προθεσμία έξι ετών αντί πέντε, ώστε τα ύδατα που έχουν υποδειχθεί να καταστούν σύμφωνα με τις τιμές που καθορίζονται από τα κράτη μέλη για τις παραμέτρους του παραρτήματος της οδηγίας 79/923.

7 Σύμφωνα με το άρθρο 15, τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την οδηγία 79/923 εντός προθεσμίας δύο ετών από της κοινοποιήσεώς της και ενημερώνουν περί αυτού αμέσως την Επιτροπή. Επειδή η οδηγία αυτή κοινοποιήθηκε στις 5 Νοεμβρίου 1979, η εν λόγω προθεσμία έληξε στις 5 Νοεμβρίου 1981.

8 Η Επιτροπή, κρίνοντας ότι από τα πληροφοριακά στοιχεία που διέθετε δεν προέκυπτε ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας είχε λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για τη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο των άρθρων 3, 4, 5 και 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 78/659 καθώς και των άρθρων 3, 4 και 5 της οδηγίας 79/923 απηύθυνε, στις 21 Απριλίου 1992, έγγραφο οχλήσεως στη Γερμανική Κυβέρνηση για να υποβάλει τις παρατηρήσεις της εντός προθεσμίας δύο μηνών.

9 Με έγγραφο της 9ης Σεπτεμβρίου 1992, η Γερμανική Κυβέρνηση αμφισβήτησε την αναγκαιότητα μεταφοράς των οδηγιών στο εσωτερικό δίκαιο με ειδικές προς τον σκοπό αυτό νομοθετικές διατάξεις, καθώς και την υποχρέωση καταρτίσεως συγκεκριμένων προγραμμάτων για την προστασία των εν λόγω υδάτων. Εξάλλου, ζήτησε παράταση της προθεσμίας για τον καθορισμό των υδάτων και παρέσχε συμπληρωματικά πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τις δειγματοληψίες που προβλέπει η οδηγία 78/659.

10 Η Επιτροπή, κρίνοντας ότι οι εξηγήσεις αυτές δεν μεταβάλλουν την άποψή της ως προς τις φερόμενες παραβάσεις, απηύθυνε, στις 13 Ιανουαρίου 1994, αιτιολογημένη γνώμη στη Γερμανική Κυβέρνηση, καλώντας τη να λάβει όλα τα απαιτούμενα μέτρα για να συμμορφωθεί, εντός προθεσμίας δύο μηνών, προς τα άρθρα 3, 4, 5 και 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 78/659 καθώς και προς τα άρθρα 3, 4 και 5 της οδηγίας 79/923.

11 Με έγγραφο της 3ης Μαΐου 1994, η Γερμανική Κυβέρνηση αναγνώρισε την αναγκαιότητα μεταφοράς των άρθρων 3 και 4 των οδηγιών στο εσωτερικό δίκαιο με δεσμευτικές νομοθετικές διατάξεις και κοινοποίησε τα μέτρα μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο και υποδείξεως των υδάτων για ιχθύς, τα οποία έχουν ληφθεί από ορισμένα ομόσπονδα κράτη, καθώς και διάφορα στοιχεία σχετικά με τις δειγματοληψίες. Παρ' όλ' αυτά, η Γεμανική Κυβέρνηση συνέχισε να θεωρεί ότι η κατάρτιση συγκεκριμένων προγραμμάτων βάσει του άρθρου 5 των δύο οδηγιών δεν είναι αναγκαία.

12 Μολονότι ανακάλεσε τις αιτιάσεις της σχετικά με την παράβαση του άρθρου 4 των οδηγιών 78/659 και 79/923 και του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 78/659, η Επιτροπή έκρινε ότι δεν διέθετε ακόμη πληροφοριακά στοιχεία βάσει των οποίων να μπορεί να συναγάγει ότι είχαν ληφθεί από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας τα αναγκαία μέτρα για τη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο των άρθρων 3 και 5 των οδηγιών 78/659 και 79/923.. Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή αποφάσισε να ασκήσει την παρούσα προσφυγή.

Ως προς το άρθρο 3 των οδηγιών 78/659 και 79/923

13 Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας δεν αμφισβητεί ότι η μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο του άρθρου 3 των οδηγιών 78/659 και 79/923, η οποία εναπόκειται στα ομόσπονδα κράτη σύμφωνα με την εσωτερική κατανομή αρμοδιοτήτων, δεν έχει ακόμη πραγματοποιηθεί στη Γερμανία με δεσμευτικές νομικές διατάξεις. Ισχυρίζεται πάντως ότι η μεταφορά αυτή στο εσωτερικό δίκαιο εκκρεμεί. Η εκτελεστική αρχή των ομόσπονδων κρατών, η οποία πρέπει να εξουσιοδοτηθεί προς τούτο από τη νομοθετική αρχή για την έκδοση αποφάσεων μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο, έχει λάβει τη σχετική άδεια σε έξι από τα δεκαέξι ομόσπονδα κράτη. Ένα τυποποιημένο σχέδιο αποφάσεως, περί μεταφοράς της οδηγίας 78/659 στην εσωτερική έννομη τάξη, έχει επίσης καταρτιστεί για τα ομόσπονδα κράτη.

14 Περαιτέρω, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας απορρίπτει τον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι η μη τήρηση των μέτρων που επιβάλλονται από τις οδηγίες 78/659 και 79/923 μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την υγεία των ανθρώπων. Τέτοιος κίνδυνος δεν υφίσταται στη Γερμανία, καθόσον οι οριακές τιμές για τα επιτρεπόμενα κατάλοιπα έχουν καθοριστεί με την απόφαση της 1ης

Σεπτεμβρίου 1994, η οποία ελήφθη βάσει του Lebensmittel-und Bedarfsgegenständegesetz όπως ισχύει από τις 8 Ιουλίου 1993 (γερμανικός νόμος περί τροφίμων και προμηθειών) και προσδιορίζουν αν οι ιχθύες που προέρχονται από ρέοντα ύδατα είναι ή όχι κατάλληλοι προς βρώση.

15 Όπως επισημαίνει η Επιτροπή, ένας από τους στόχους των επιδίκων οδηγιών είναι η προστασία της ανθρώπινης υγείας με τη μέριμνα για την ποιότητα των υδάτων στα οποία ζουν ή μπορούν να ζήσουν ιχθύες κατάλληλοι προς βρώση, όπως σολωμοί, πέστροφες, λαύρακες ή έγχελεις, που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφος 4, της οδηγίας 78/659, ή και τα όστρακα «που καταναλώνονται άμεσα από τον άνθρωπο», σύμφωνα με το άρθρο 1 της οδηγίας 79/923.

16 Υπό τις συνθήκες αυτές, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να μεταφερθούν στο εσωτερικό δίκαιο οι οδηγίες με μέτρα των οποίων ο δεσμευτικός χαρακτήρας δεν αμφισβητείται. Πράγματι, σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες η μη τήρηση των μέτρων που επιβάλλονται από την οδηγία θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την υγεία των ανθρώπων, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικαλούνται επιτακτικούς κανόνες για να επιτύχουν τον σεβασμό των δικαιωμάτων τους (βλ., συναφώς, τις αποφάσεις της 30ής Μαΐου 1991, C-361/88, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 1991, σ. I-2567, σκέψη 16, και C-59/89, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 1991, σ. I-2607, σκέψη 19, καθώς και της 17ης Οκτωβρίου 1991, C-58/89, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 1991, σ. I-4983, σκέψη 14).

17 Εν προκειμένω, μολονότι τα επιτρεπόμενα στις τροφές κατάλοιπα υπόκεινται, δυνάμει άλλων εθνικών νομοθετικών διατάξεων, σε οριακές τιμές, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας δεν απέδειξε ότι η κατανάλωση ιχθύων ή οστρακοειδών δεν συνιστά, σε περίπτωση μη τηρήσεως των μέτρων που επιβάλλουν οι οδηγίες 78/659 και 79/923, κανένα κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία.

18 Εν πάση περιπτώσει, ως προς τις διαδικαστικές δυσχέρειες που επικαλέστηκε η Γερμανική Κυβέρνηση για να δικαιολογήσει την καθυστέρηση μεταφοράς των οδηγιών 78/659 και 79/923 στο εσωτερικό δίκαιο, όπως έχει επανειλημμένως κρίνει το Δικαστήριο, ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να επικαλείται διατάξεις, την ακολουθούμενη πρακτική ή καταστάσεις της εσωτερικής έννομης τάξης του, προκειμένου να δικαιολογήσει τη μη τήρηση των υποχρεώσεων και προθεσμιών που τάσσει μια οδηγία (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις

της 6ης Απριλίου 1995, C-147/94, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλογή 1995, σ. I-1015, σκέψη 5· της 6ης Ιουλίου 1995, C-259/94, Επιτροπή κατά Ελλάδος, Συλλογή 1995, σ. I-1947, σκέψη 5, και της 2ας Μαΐου 1996, C-253/95, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 1996, σ. I-2423, σκέψη 12).

19 Κατά συνέπεια, διαπιστώνεται ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, παραλείποντας να θεσπίσει εντός της ταχθείσας προθεσμίας τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθεί προς το άρθρο 3 των οδηγιών 78/659 και 79/923, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη.

Ως προς το άρθρο 5 των οδηγιών 78/659 και 79/923

20 Ως προς την οδηγία 78/659, η Γερμανική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι τα προγράμματα δράσεως που υφίσταντο στα ομόσπονδα κράτη από τα μέσα της δεκαετίας του '50 για τη μείωση της μολύνσεως των υδάτων αποτελούν προγράμματα εξυγιάνσεως τα οποία βελτιώνουν την ποιότητα των υδάτων και, επομένως, μπορούν να χαρακτηρισθούν σύμφωνα προς το άρθρο 5 της οδηγίας 78/659. Κατά τη Γερμανική Κυβέρνηση, η προστασία της ποιότητας των γλυκών υδάτων που επιτρέπουν τη ζωή των ιχθύων δεν μπορεί να εξετάζεται μεμονωμένα, αλλά εντάσσεται στον γενικό στόχο της προστασίας της ποιότητας όλων των υδάτων, ο οποίος επιδιώκεται στη Γερμανία με τη θέσπιση, κατά προληπτικό και γενικευμένο τρόπο, ομοσπονδιακών κατωτάτων προδιαγραφών που σκοπούν στη μείωση της ρυπάνσεως των υδάτων από τα χρησιμοποιηθέντα ύδατα. Η Γερμανική Κυβέρνηση προσθέτει ότι, κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων δεκαετιών, τα ομόσπονδα κράτη έθεσαν σε εφαρμογή τις προδιαγραφές αυτές καταρτίζοντας προγράμματα δράσεως με σημαντικά μέσα, τα οποία υπήρξαν ιδιαίτερα αποτελεσματικά, όπως μαρτυρεί η σημαντική βελτίωση της ποιότητας των γλυκών υδάτων, ιδίως αυτών που αφορά η οδηγία 78/659, στη Γερμανία μεταξύ 1976 και 1990.

21 Όσον αφορά την οδηγία 79/923, η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση θεωρεί ότι ούτε η κατάρτιση συγκεκριμένων προγραμμάτων για τη μείωση της ρυπάνσεως είναι απαραίτητη, καθόσον από τους ελέγχους που πραγματοποιούνται κανονικώς στις πέντε ζώνες που χρήζουν προστασίας ως προς τα ύδατα για

οστρακοειδή, οι οποίες βρίσκονται κατά μήκος της Βόρειας Θάλασσας, προκύπτει ότι τηρούνται οι παράμετροι της οδηγίας και ότι δεν υπάρχει καμία ανάγκη εξυγιάνσεως. Εν πάση περιπτώσει, προβλέπεται ή έχει αρχίσει η προσήκουσα και νομότυπη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο των ομοσπόνδων κρατών που διαθέτουν ύδατα για οστρακοειδή.

22 Κατ' αρχάς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το άρθρο 5 των οδηγιών 78/659 και 79/923 επιβάλλει στα κράτη μέλη να καταρτίσουν προγράμματα με σκοπό να περιορίσουν τη ρύπανση και να εξασφαλίσουν ότι τα ύδατα που έχουν υποδειχθεί είναι σύμφωνα, σε διάστημα πέντε και έξι ετών από την υπόδειξη, αντιστοίχως, με τις τιμές που καθορίζονται για τις παραμέτρους του παραρτήματος, καθώς και με τις σημειώσεις που περιλαμβάνονται στις στήλες G και I του εν λόγω παραρτήματος.

23 Πάντως, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στην παράγραφο 17 των προτάσεών του, οι οδηγίες 78/659 και 79/923 απαριθμούν, στα αντίστοιχα παραρτήματα, δεκατέσσερις και δώδεκα περίπου συγκεκριμένες φυσικοχημικές παραμέτρους, τις τιμές των οποίων καθορίζουν τα κράτη μέλη. Εξάλλου, το άρθρο 6 των εν λόγω οδηγιών καθορίζει, για την εφαρμογή του άρθρου 5, τα ποσοστά δειγματοληψιών που πρέπει να τηρούν οι τιμές αυτές προκειμένου τα ύδατα που έχουν υποδειχθεί να θεωρούνται σύμφωνα με τις επιταγές των οδηγιών.

24 Από τη διατύπωση του άρθρου 5 των οδηγιών 78/659 και 79/923 προκύπτει σαφώς, καθώς και από τον καθορισθέντα από τις οδηγίες αυτές λεπτομερή μηχανισμό ελέγχου της ποιότητας των υδάτων, ότι τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση να καταρτίσουν συγκεκριμένα προγράμματα με σκοπό να περιορίσουν τη ρύπανση των γλυκών υδάτων και των υδάτων για οστρακοειδή σε πέντε και έξι χρόνια αντίστοιχα.

25 Προκειμένου για την οδηγία 78/659, η ύπαρξη γενικών προγραμμάτων εξυγιάνσεως των υδάτων, όπως αυτά που επικαλείται η Γερμανική Κυβέρνηση, δεν μπορεί επομένως να θεωρηθεί ως επαρκής μεταφορά του άρθρου 5 στο εσωτερικό δίκαιο.

26 Περαιτέρω, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι ο στόχος της μειώσεως της ρυπάνσεως των υδάτων από τα χρησιμοποιηθέντα ύδατα, ο οποίος επιδιώκεται από τα γενικά αυτά προγράμματα, δεν ανταποκρίνεται οπωσδήποτε στον ειδικότερο στόχο της οδηγίας 78/659, ο οποίος έγκειται στη βελτίωση της ποιότητας των γλυκών υδάτων ώστε να καταστούν κατάλληλα για τη ζωή των ιχθύων.

27 Προκειμένου για την οδηγία 79/923, ούτε το γεγονός ότι τα ύδατα για οστρακοειδή πληρούν τις επιταγές της προβαλλομένης από τη Γερμανική Κυβέρνηση οδηγίας μπορεί να απαλλάξει την κυβέρνηση αυτή από την υποχρέωση να καταρτίσει συγκεκριμένα προγράμματα σύμφωνα με το άρθρο 5 της οδηγίας αυτής.

28 Συναφώς, υπογραμμίζεται ότι τα κοινοποιηθέντα από τη Γερμανική Κυβέρνηση αποτελέσματα αφορούν μόνον τις δειγματοληψίες που έγιναν στο ομόσπονδο κράτος της Κάτω Σαξονίας το 1991 και ουδαμώς πιστοποιούν το ότι τα ύδατα για οστρακοειδή των εν λόγω ομοσπόνδων κρατών ικανοποιούν τις επιταγές της οδηγίας 79/923.

29 Εν πάση περιπτώσει, το γεγονός ότι οι πραγματοποιηθείσες σ' ένα μόνον ομόσπονδο κράτος και σε συγκεκριμένη στιγμή δειγματοληψίες ικανοποίησαν τις επιταγές της οδηγίας 79/923 δεν απαλλάσσει ένα κράτος μέλος από την υποχρέωση να καταρτίσει, σύμφωνα με το άρθρο 5 της εν λόγω οδηγίας, συγκεκριμένα προγράμματα εφαρμοστέα σε όλα τα ύδατα για οστρακοειδή που έχουν υποδειχθεί με σκοπό να περιορίσουν τη ρύπανσή τους σε έξι χρόνια.

30 Κατά συνέπεια, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, παραλείποντας να θεσπίσει εντός της ταχθείσας προθεσμίας όλα τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθεί προς το άρθρο 5 των οδηγιών 78/659 και 79/923, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη.

Επί των δικαστικών εξόδων

31 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Επειδή η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, παραλείποντας να θεσπίσει εντός της ταχθείσας προθεσμίας όλα τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθεί προς τα άρθρα 3 και 5 της οδηγίας 78/659/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 1978, περί της ποιότητας των γλυκών υδάτων που έχουν ανάγκη προστασίας ή βελτιώσεως για τη διατήρηση της ζωής των ιχθύων, και προς τα άρθρα 3 και 5 της οδηγίας 79/923/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Οκτωβρίου 1979, περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων για οστρακοειδή, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη ΕΚ.

2) Καταδικάζει την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στα δικαστικά έξοδα.

Moitinho de Almeida Sevón Edward

Puissochet Jann

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 12 Δεκεμβρίου 1996.

Ο Γραμματέας Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

R. Grass J. C. Moitinho de Almeida